

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 25/17

Møtedato: 23.02.2017

Dato: 07.02.2017

Arkivsaksnr: 2007/4921

Årsmelding for 2016 – Den sentrale klagenemnd

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Universitets- og høyskoleloven § 5-1 slår fast at UiB skal ha ei klagenemnd.
- Regelsamlingen pkt. 1.4 definerer oppgavene til og sammensetningen av nemnda:
https://regler.app.uib.no/regler_en/Part-1-General-framework-conditions/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Den-sentrale-klagenemnd-Lovpaalagt-organ

Saken gjelder:

Den sentrale klagenemnd orienterer styret om arbeidet sitt i årsmeldingen, jf. punkt V i reglene for nemnda og sikker praksis. Her følger en kort oversikt over antallet saker nemnda behandlet i 2016. Tallene som står i parentes er de tilsvarende fra 2015.

Klagenemnda behandlet totalt 80 (82) saker. Av disse var 49 (53) klagesaker, 30 (28) fuskesaker, og 1 (0) gjaldt merknad på politiattest ved opptak. Klageren fikk medhold eller delvis medhold i 9 (9) av klagesakene. Av fuskesakene var det 13 (15) hvor studenten fikk eksamen annullert, 8 (9) hvor eksamen ble annullert og studenten utestengt i ett semester, og 5 (1) hvor eksamen ble annullert og studenten utestengt i to semestre. Totalt 4 (3) av fuskesakene ble lagt bort uten reaksjon. Antallet saker har vært stabilt de siste årene, men fortsatt høyt.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Som bemerket ved tidligere årsmeldinger er antallet fuskesaker stabilt nokså høyt, og det er særlig plagiatsaker som går igjen. Forskerforum publiserte nylig en artikkel som viser at UiB har behandlet noen flere fuskesaker årlig enn UiA, NTNU og HiOA, men betraktelig færre enn UiO. Det er selvsagt svært viktig at UiB reagerer mot studentfusk, som fakultetene og SA gjør en prisverdig innsats for å avdekke og utrede før sakene behandles i klagenemnda.

Effektiviseringen av nemndas arbeid ved å ta i bruk digitale verktøy i langt større grad enn tidligere er et godt tiltak, og et skritt på veien mot å gjøre UiB papirløst innen 2020.

Forslag til vedtak:

Styret tar årsmeldingen for Den sentrale klagenemnd til orientering.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

07.02.2017/Magnus Wiig

Vedlegg:

1. Den sentrale klagenemnd årsmelding 2016

UNIVERSITETET I BERGEN

**Den sentrale klagenemnd
årsmelding 2016**

Innhold

Generelt om Den sentrale klagenemnd	3
Sammensetningen av klagenemnda i 2016	3
Saker i klagenemnda 2016	4
Politiattestsaker	4
Klagesaker	4
Fuskesaker	5
Antall saker tidligere år – utviklingen	5
Merknader	6
Advokatrepresentasjon og utgifter	7

Generelt om Den sentrale klagenemnd

Etter universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 5-1 plikter universiteter og høyskoler å opprette ei klagenemnd, og bestemmelsen er grunnlaget for virksomheten til Den sentrale klagenemnd ved UiB. Nemndas mandat er å behandle klager over enkeltvedtak, fuskesaker mot studentene, og visse andre typer disiplinærsaker. Arbeidsområdet og arbeidsformen for klagenemnda er regulert i «Regler for Den sentrale klagenemnd ved Universitetet i Bergen», som finnes her:

<http://regler.uib.no/regler/Del-1-Overordnede-rammer/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Den-sentrale-klagenemnd-Lovpaalagt-organ>

Sammensetningen av klagenemnda i 2016

Nemnda avholdt elleve møter i 2016 med følgende lovbestemte sammensetning:

Medlemmer:

Lagdommer Beate Blom, leder
(Vara: tingrettsdommer Berit Sangolt)

Professor Tanja Barth
(Vara: professor Ståle Pallesen)

Førsteamanuensis Espen Gamlund
(Vara: professor Anders Arne Johansson)

Studentrepresentanter med funksjonstid vårsemesteret 2016

Lise Strandenæs
(Vara: Eivind Brandt)

Carl Henrik Andersson
(Vara: Arne Bendik Rekve)

Studentrepresentanter med funksjonstid høstsemesteret 2016

Eivind Brandt
(Vara: Vilde Glosemeyer Havrevold)

Cecilie Andrea Løvseth Arnesen
(Vara: Carl Henrik Andersson)

Sekretariat:

Universitetsdirektørens kontor v/ Sekretariat for universitetsledelsen.

Saker i klagenemnda 2016

Nemnda behandlet 80 saker i 2016, mot 82 i 2015. Tabellen gir en oversikt over utfall per sakstype slik disse er fordelt på fakultetene og Studieadministrativ avdeling.

Sakstype og utfall per fakultet	Fusk, annullering	Fusk, utestenging ett semester	Fusk, utestenging to semester	Fusk, henlagt (frifinnelse)	Klager, medhold	Klager, ikke medhold	Politiattest	Antall saker per fakultet
JUR	8	4	1	0	0	17	0	30
PSY	1	1	0	0	4	8	1	15
MN	0	0	0	0	2	2	0	4
MOF	0	0	0	0	1	5	0	6
HF	3	1	2	0	2	6	0	14
SV	1	2	1	4	0	2	0	10
SA	0	0	1	0	0	0	0	1
Totalt	13	8	5	4	9	40	1	80

Det juridiske fakultet hadde også i 2016 det høyeste antallet saker, etterfulgt av Det psykologiske fakultet og deretter Det humanistiske fakultet. Fordelingen av saker per fakultet var lignende i 2015.

Politiattestsaker

Nemnda er førsteinstans til å behandle saker som gjelder spørsmål om ekskludering fra enkelte typer praksisstudier eller klinisk undervisning som følge av merknad på politiattest, jf. uhl. § 4-9 (5). I 2016 ble én slik sak behandlet, mot ingen i 2015 og to i 2014.

Klagesaker

Klagesaker er saker hvor en student har klaget på et enkeltvedtak truffet av institusjonen. Enkeltvedtaket kan for eksempel være avslag på søknad om lokalt opptak, avslag på søknad om permisjon, avslag på ulike dispensasjonssøknader, vedtak om tap av eksamensrett eller tap av studierett og lignende.

Nemnda behandlet 49 klagesaker i 2016, mot 54 i 2015. Ytterligere to klager ble oversendt til behandling, men ble trukket. Av sakene i 2016 var det 9 som resulterte i at klageren fikk medhold eller delvis medhold, og 40 hvor klageren ikke fikk medhold. Det innebærer at ca. 22,5 % av klagen helt eller delvis ble tatt til følge. I årene 2011 til 2015 var de tilsvarende, avrundede tallene henholdsvis 10 %, 15 %, 21 %, 10 % og 17 %, som gir et snitt på 14,6 %. Inklusive tallene fra 2016, er gjennomsnittet for andelen klager som blir tatt til følge 15,9 %.

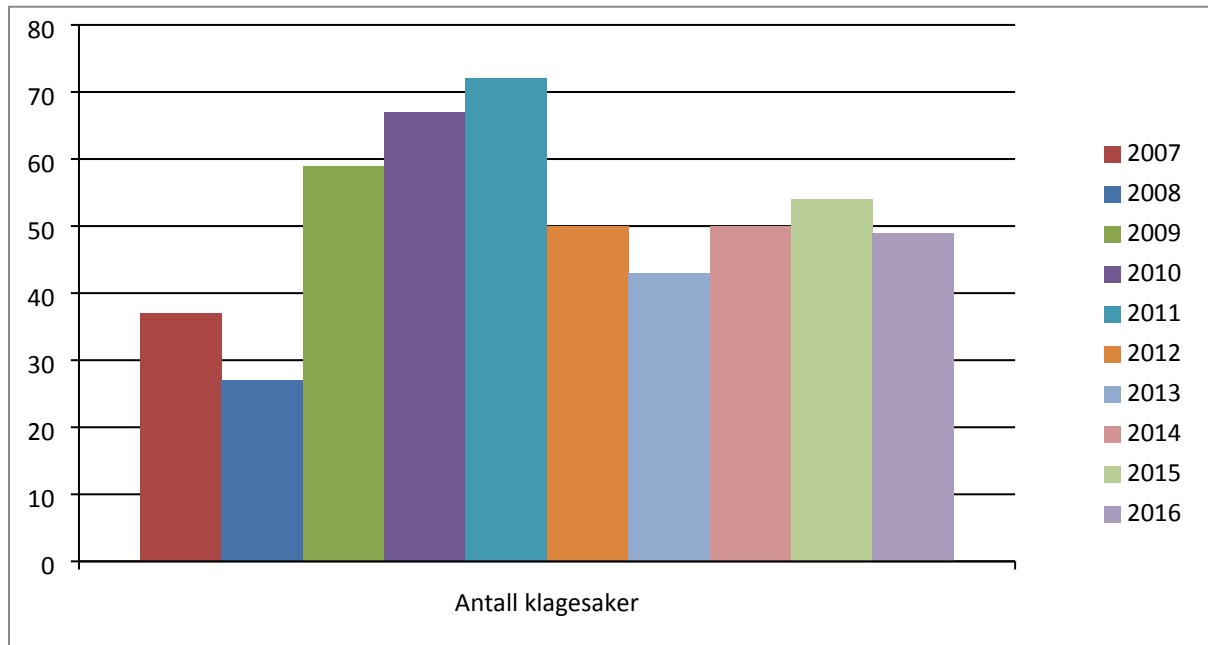
Klagenemndas avgjørelser i klagesaker kan ikke påklages etter forvaltningsloven fordi nemnda er klageinstansen i sakene. Avgjørelsene kan imidlertid vurderes av Sivilombudsmannen etter henvendelse fra klageren. I tilfelle kan Sivilombudsmannen velge å komme med anbefalinger til hvordan saken skal håndteres. Slike anbefalinger er ikke rettslig bindende, men UiB som en del av den norske forvaltningen forventes å rette seg etter eventuelle anbefalinger. I slutten av 2016 var det én klager som ba Sivilombudsmannen om å vurdere en sak, hvor konklusjonen vil være klar først i 2017.

Fuskesaker

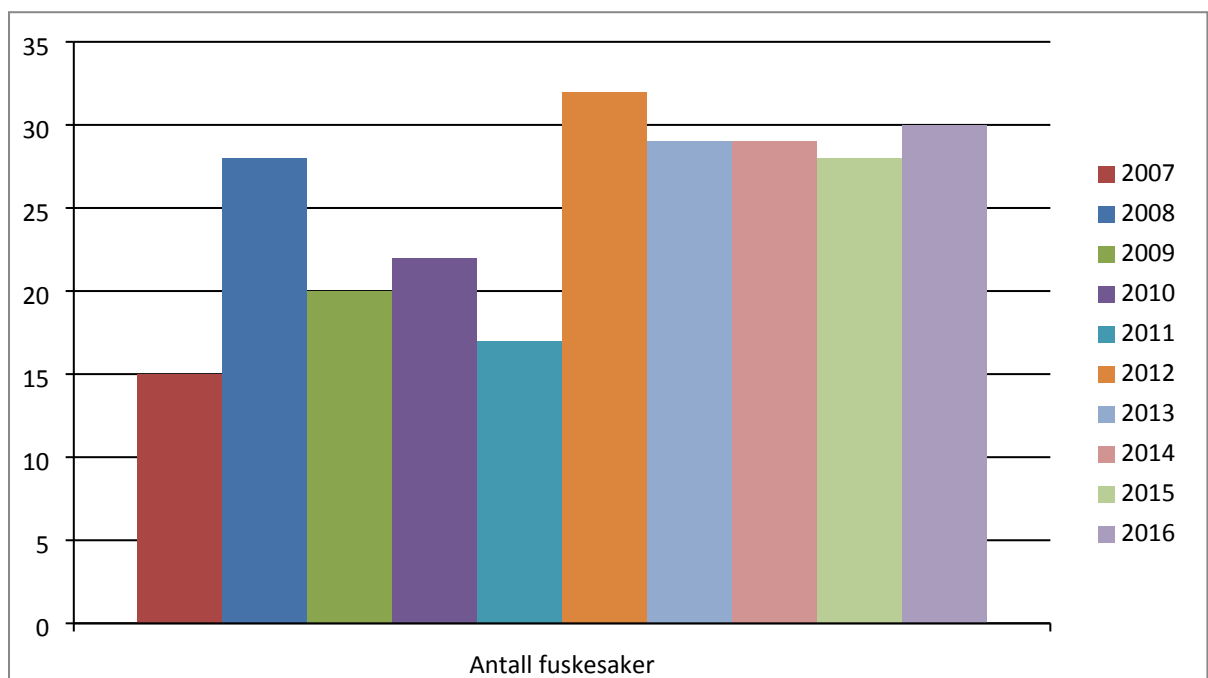
Fuskesaker er saker om mistanke om fusk etter universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 (annullering) og 4-8 (utestenging). I 2016 behandlet nemnda 30 slike saker, og konstaterte at studenten hadde fusket i 26 av disse. Annullering er den vanligste reaksjonen i fuskesakene, etterfulgt av annullering i tillegg til utestenging i ett semester. Vedtak om annullering og ev. utestenging kan påklages til Felles klagenemnd. I 2016 ble fire fuskesaker fra Den sentrale klagenemnd behandlet i Felles klagenemnd. Alle vedtakene ble opprettholdt.

Antall saker tidligere år – utviklingen

Utviklingen i antall klagesaker siden 2007 ser slik ut:

Utviklingen i antall fuskesaker siden 2007:

Merknader

Antall saker og vanlige sakstyper

På grunn av lave absolutte tall vil små endringer i antall saker gi store utslag i diagrammene over. Dette er særlig synlig i tallene frem til 2012. I årene etter 2012 har antallet saker for nemnda vært relativt stabilt, men fortsatt høyt. Nemnda vil, som tidligere, advare mot å tolke antallet fuskesaker som en sikker indikasjon på hvor mye studentfusk det er ved UiB.

Blant fuskesakene har 18 av 30 oppstått ved mistanke om plagiat som følge av tekstsammenfall i skriftlige arbeider. Deretter har sju oppstått som følge av at studenten hadde medbrakt ikke-tillatte hjelpemidler til eksamen, og fire som følge av andre irregulære forhold under eksamen. Den siste saken innenfor kategorien fusk gjaldt en student som hadde fått adgang til eksamen på grunnlag av et vitnemål som viste seg å være falskt.

Klagesakene er langt mindre ensartede, og kun de hyppigst forekommende er kategorisert her. Åtte av de 49 klagenes gjaldt påstander om formelle feil ved eksamen eller sensur, og åtte gjaldt klage over avslag på søknad om lokalt opptak (søknader utenom Samordna opptak, som har en egen klageinstans). De øvrige sakene fordeler seg jevnt på kategoriene av saker som nemnda behandler.

Arbeidsmengde og effektiviseringstiltak

Det høye antallet saker innebærer at både sekretariatet og nemndas medlemmer må bruke mye tid og ressurser på nemndsarbeidet. Sekretariatet var besatt med to saksbehandlere i mesteparten av 2016, men ingen av de to saksbehandlerne kan bruke hele sin tid til nemndsarbeidet. Med et vedvarende høyt antall fuskesaker, er arbeidet med å forberede saker og behandlingen i nemnda krevende. Nemnda vil også peke på at den er avhengig av både effektiv og grundig saksbehandling for å kunne opprettholde tilliten som den må ha.

Frem til og med vårsemesteret 2016 ble alle saksdokumentene skrevet ut på papir og levert fysisk til nemndsmedlemmene i forkant av hvert møte, og en førstekonsulent bistod sekretariatet i dette relativt tidkrevende arbeidet. Førstekonsulenten sørget også for å arkivere og ekspedere nemndas ferdige vedtak.

I løpet av vårsemesteret prøvde nemnda en sikker, digital løsning for distribusjon av saksdokumenter, og denne er basert på en eksisterende løsning fra IT-avdelingen. I testfasen fungerte ikke løsningen optimalt for medlemmene med Mac-maskiner, men etter noen utbedringer har saksdokumentene kun vært distribuert digitalt. Overgangen har gjort det praktiske arbeidet med nemnda lettere for medlemmene, og har medført store tidsbesparelser for sekretariatet.

En målsetting for 2017 er å implementere en løsning for å gjøre også de ferdige vedtakene digitale ved hjelp av elektronisk godkjenning, slik at nemnda blir fullstendig papirfri.

Øvrig

Nemnda behandlet én sak som gjaldt dr.philos.-forskriften i 2016, men har ikke behandlet saker tilknyttet ph.d.-forskriften.

Advokatrepresentasjon og utgifter

Etter uhl. § 4-8 (5) har studenter som får reist sak mot seg som kan ende med utestengelse, rett til advokatbistand for universitetets regning. I klagesaker har studentene som hovedregel ikke rett til å få dekket sakskostnadene sine dersom de ikke får medhold i klagen. De som får medhold, kan få eventuelle sakskostnader dekket etter nærmere regler i forvaltningsloven (fvl.) § 36.

I 2016 var studenten representert av advokat i 9 av de 30 fuskesakene avgjort av Den sentrale klagenemnd, mot 8 av 28 fuskesaker i 2015. Ytterligere to studenter var representert av advokat i fuskesaker som Felles klagenemnd avgjorde i 2016, hvor det påklagde vedtaket ble fattet av Den sentrale klagenemnd i slutten av 2015. Advokatkostnadene for disse sakene ble fakturert i 2016.

Ingen studenter var representert av advokat i klagesakene som ble avgjort i 2016. I 2015 var studenten representert i 3 av 54 klagesaker. Den ene av disse studentene fikk dekket advokatkostnadene etter fvl. § 36, og kostnadene ble fakturert først i 2016.

Samlet beløp advokatutgiftene seg til 213 796 kroner i 2016, mot omtrent 120 000 kroner i 2015.